

Een kasteel als luchtspiegeling

Om het oude kasteel weer 'tot leven te wekken' denkt Moerman dat er enkele tonnen op tafel moeten komen, onder meer via crowdfunding, Loswal De Bonnen en Fonds 1818.

FOTO'S DANIELLA VAN BERGEN

Historicus Jacques Moerman wil dat Schipluiden zijn kasteel terug krijgt.

In Schipluiden, onderdeel van de gemeente Midden-Delfland, gaat de historie herleven met een 'luchtspiegeling' van Keenenburg. Een open constructie van staal, ijzer en pijpen, even groot en prominent als het ooit hier aanwezige kasteel.

RIEN VAN DEN ANKER

Voor historicus Jacques Moerman is het niet de vraag of het 'nieuwe' kasteel Keenenburg in Schipluiden er komt, hooguit wanneer. Het bijzondere historische monument wordt een onderdeel van de reconstructie van het centrum van Schipluiden, zo weet hij stellig. „Daar moet dan een doorkijk komen van het museum, via het vroegere kasteel naar de oude dorpskerk.”

Moerman gaat ervan uit dat het definitieve besluit medio dit jaar zal vallen. Inmiddels is voor die

centrumreconstructie een commissie gevormd met alle betrokkenen zoals de gemeente, het Museum Het Tramstation, maar ook met Op Hodenpijl-eigenaar Dirk Post, die delen van de vroegere kasteelgrond bezit. Inmiddels is de Delftse landschapsarchitect Jos van de Lindeloof aangeschoven om er een eenheid van te maken.

De plek waar ooit het middeleeuwse kasteel stond, is nu een plantsoentje, een parkeerplaats en een groentekas. Daar gaat alles veranderen, er komt een nieuw, beleefbaar en zichtbaar kasteel. „Ik noem het een luchtspiegeling, een open constructie van staal, ijzer en pijpen. Met daarbij een traptoren die kan worden beklommen om Schipluiden 360 graden te kunnen bekijken.”

Achter Oranje

Keenenburg, vernoemd naar het riviertje de Keene, was ooit een van de grootste kastelen van Zuid-Holland. Een vierkant van ruim 44 bij 44 meter en 15 meter hoog. Daaromheen lag een brede gracht met stilstand, vaak stinkend water.

In het kasteel, hartje Schipluiden, woonde onder andere Otto van Egmond die in 1572 koos voor prins Willem van Oranje in zijn strijd tegen de Spanjaarden. Hij was ook een van de belangrijkste financiers van de Oranjes.

Droog

Van Egmond was Schipluidenaar, had ook een huis aan het Noordeinde in Den Haag omdat hij vele jaren lid was van de Staten van Holland.

Daarnaast was hij hoogheemraad van Delfland met de opdracht ervoor te zorgen dat deze omgeving droog zou blijven. Nadat

hij als politicus voor de prins had gekozen liet hij veel landerijen onder water zetten met het gevolg dat de Spanjaarden en hun legioenen vastliepen.

Van Egmond heeft daarna veel bezittingen en huizen verloren die door de Spanjaarden werden geconfisqueerd.

In opdracht van de prins is de oude voorburch van Keenenburg afgebroken en de hoofdburcht gedeeltelijk ontmanteld, om te voorkomen dat de Spanjaarden er een bruggenhoofd van zouden maken. Later is de hoofdburcht weer herbouwd. De laatste eigenaar, de Haagse burgemeester Paulus Beelaerts van Blokland, kon in 1798, tijdens de Franse overheersing, de belasting niet meer opbrengen, waarna het kasteel werd gesloopt.

Op de vroegere kasteelplaats zal nu precies worden aangegeven waar de fundering van het kasteel was. Daaromheen komt een smalle slotgracht. Keenenburg was gebouwd in een U-vorm; aan drie zijden gebouwen, aan een kant open. Daar, richting de Gaag, was de toegangspoort.

De kasteelbebouwing zal worden gemarkeerd met muurtjes van ongeveer een à anderhalve meter. Daarbovenop zal de rest van het vroegere kasteel worden 'nagebouwd' in de vorm van dat open staketsel.

Speciale aandacht krijgt de binnenplaats waar de waterput wordt gereconstrueerd. Daarnaast zijn er ideeën om de binnenplaats zo aan te leggen dat er ruimte komt voor een openluchttheater, waar toneelvoorstellingen of miniconcerten kunnen worden gehouden. Verder zijn er plannen voor een kinderspeelplaats daar met speelwerktuigen die een historische relatie met het kasteel en het verleden hebben.

Tijdslijn

In het (nog uit te breiden) Museum Het Tramstation zal gelijktijdig de bestaande Keenenburg-kamer worden opgefrist. Nu liggen daar alleen stenen, gevonden gereedschappen en keukenattributen, later wil Moerman meer aandacht besteden aan de voormalige kasteelbewoners. „Museum, kasteel en oude kerk worden dan één prachtige, historische tijdslijn. De kerk hoort daar vanzelfsprekend bij want daar zijn, behalve het graf van Otto van Egmond, ook allerlei andere historische zaken, afkomstig uit het kasteel te zien.”

Over de financiering is Moerman is optimistisch, hij denkt dat er enkele tonnen bij elkaar moeten worden gebracht. Via crowdfunding, burens, sponsors, de gemeente, maar ook met hulp van het bedrijfsleven, het Coöperatiefonds Rabobank, Loswal De Bonnen en Fonds 1818.